

OPEN MONUMENTENDAG

macht en pracht

14-15 september 2013

OSS

BERGHEM

HERPEN

RAVENSTEIN

DEURSEN

HAREN

MEGEN

LITH

LITHOIJEN

MACHAREN

OIJEN

VOORWOORD

In 2013 vindt de Open monumentendag plaats op zaterdag 14 en zondag 15 september. Het thema van dit jaar is 'macht en pracht'. De gemeente Oss heeft diverse prachtige monumenten die goed binnen dit thema passen: pastorieën en kerken (die de geestelijke macht vertegenwoordigen); oude raadhuisen (ambtelijke macht) en Villa Constance (ooit gebouwd door één van de machtige industriëlen van Oss). Er zijn een aantal kerktorens die beklommen kunnen worden. Van daaruit is een prachtig uitzicht over de omgeving.

Dit jaar heeft zich weer een aantal nieuwe monumenten aangemeld, zoals de kerk, het raadhuis en het klooster van Lithoijen. Maar ook de kerk van Berghem en de Prinses Máxima Sluizen in Lith zijn nieuwe aanmeldingen. Het sluizencomplex is onderdeel van de uitvoering van de Maaskanalisatie. Bochten in de Maas werden afgesneden waardoor de Maas beter bevaarbaar werd. Het vervoer van grondstoffen en producten over het water naar zee of naar Duitsland werd daardoor gemakkelijker.

Er zijn ruim 40 monumenten gratis te bezoeken én er zijn diverse activiteiten, zoals een busexcursie, rondleidingen, tentoonstellingen, muziek en stads- en dorpswandelingen. Kortom: breng dit weekend een bezoek aan de vele prachtige monumenten met een machtige geschiedenis die de gemeente Oss rijk is.

Mocht u over de maasdijk rijden, fietsen of wandelen? Dan kunt u ook de kunstwerken van kunst aan de maas bekijken. Voor locaties en impressies gaat u naar www.kunstaandemaas.nl

De Open Monumentendag wordt gecoördineerd door het Stadsarchief Oss en wordt mede mogelijk gemaakt door vele betrokken verenigingen, vrijwilligers en monumenteneigenaren die de monumenten openstellen en de activiteiten coördineren. Wij danken hen daarvoor!

BUSEXCURSIE

Busexcursie, ontdek de monumenten in de gemeente Oss

Op zaterdag **14 september** rijdt om 10.00 uur en 13.30 uur een excursiebus langs verschillende monumenten in de gemeente Oss. Op de bus is een gids aanwezig die tijdens de rit informatie geeft over de monumenten en andere wetenswaardigheden. Er wordt onderweg ook bij een of meerdere monumenten een stop gemaakt. Hier wordt een rondleiding door het monument gegeven. Ook de route zelf, door het mooie landelijke gebied van de gemeente Oss, is de moeite waard.

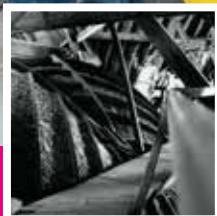
De busrit van **10.00 uur** gaat naar het Prelaat van den Bergplein in Lithoijen. Er zal een rondleiding verzorgd worden door de pas gerestaureerde kerk. Ook is er de mogelijkheid om de Oude Pastorie te bezichtigen, waar ons een kopje koffie/thee wordt aangeboden. Deze busexcursie duurt ca. 3 uur. De busrit van **13.30 uur** zal de kerk in Berghem bezoeken waarna doorgereden wordt naar het klooster Soeterbeek in Deursen-Dennenburg.

- Deelname aan de busexcursie is gratis.
- Het start- en eindpunt is op het parkeerterrein aan de achterzijde van het gemeentehuis, Raadhuislaan 2 te Oss.
- Reserveren is verplicht in verband met het beperkte aantal plaatsen. Dit kan vanaf maandag 19 augustus bij het VVV-kantoor, Molenstraat 65 te Oss (in het pand van Museum Jan Cunen). Zij zijn van dinsdag t/m zondag geopend van 12.30 uur tot 16.30 uur. Tel: 0412-633 604. Ook op www.vvoss.nl is een mogelijkheid om u aan te melden voor deze busexcursie.
- Tijdig reserveren wordt aanbevolen.
- In verband met het beperkte aantal plaatsen kan er per reservering voor maximaal 4 personen gereserveerd worden.

OSS

Grote Kerk Maria Onbevlekt Ontvangen

Grote Kerk Maria Onbevlekt Ontvangen

Kerkstraat 15, Oss
www.grotekerkoss.nl

Openingstijden

Zaterdag 14 en zondag 15 september van 13.00 tot 17.00 uur

Activiteiten

- Bekijk het Osse groen van boven! Tijdens openingstijden kan op elk heel en half uur met een gids de 55 meter hoge toren van de kerk beklimmen worden. Hierbij worden ook de gewelven bezichtigd. De torenbeklimming duurt in totaal ca. 1,5 uur. Minimale leeftijd is 12 jaar.
- De torenbeklimming is op eigen risico.
- Er is tijdens deze dagen altijd de gelegenheid om met een gids door de kerk te lopen.
- Op beide dagen is er een doorlopende beeldpresentatie met historisch fotomateriaal van de Grote Kerk en andere kerken in Oss.

Over het monument

De Grote Kerk is een rijksmonument en is in neogotische stijl gebouwd. Deze rooms-katholieke kerk, die gebouwd werd van 1857 tot 1859, is de oudste nog bestaande kerk in Oss. Hij kwam in de plaats van de oude St. Willibrordus kerk uit 1400. Sint Willibrordus is de patroonheilige van de stad Oss. De nieuwe kerk werd toegewijd aan de Maagd Maria Onbevlekt Ontvangen.

De kerk is gebouwd naar ontwerp van architect H.J. van Tulder. Het interieur is sterk geïnspireerd op de gotische Sint-Janskathedraal in 's-Hertogenbosch en is rijk aan kleur en beelden. De mooie gebrandschilderde ramen dateren uit het eind van de negentiende eeuw. Osse ondernemers en welgestelde burgers hebben het interieur van de kerk met geschenken verfraaid.

De hoge toren is kenmerkend voor het centrum van Oss. De toren is opgebouwd uit vier delen die met nissen zijn versierd. Opvallend is dat de toren geen spits heeft, maar een bakstenen balustrade als bekroning. Tijdens de Open Monumentendag kan met een gids de toren beklimmen worden. U ziet onder andere het orgel, de stucgewelven, de klokken en het carillon. Bij helder weer heeft u van bovenaf een prachtig uitzicht over Oss en wijde omgeving, inclusief het historische én het hedendaagse groen.

Museum Jan Cunen (Villa Constance)

Molenstraat 65, Oss
T 0412 - 629328, www.museumjancunen.nl

Openingstijden

Zaterdag 14 en zondag 15 september van 12.30 tot 16.30 uur

Activiteiten

- Beide dagen, 13.30 uur: een rondleiding voor kinderen en volwassen over de historie van Villa Constance. Ooit gebouwd door één van de machtige industriëlen in Oss en nog steeds één van de prachtigste gebouwen in Oss. Deze rondleiding duurt 1 uur.
- Gedurende het hele weekend kunnen bezoekers op de foto met de machtige industrieel - Arnold van den Bergh - die ooit de Villa bouwde. Middels een foto-bord met een historische foto op levensgroot formaat waan je je even in de tijd van Arnold van den Bergh, en kun je met hem op de foto.

Over het monument

Villa, meisjespensionaat, stadhuis en museum. Het kenmerkende gebouw waarin nu Museum Jan Cunen gevestigd is, heeft vele bestemmingen gekend. De villa werd in 1888 gebouwd naar ontwerp van architect H.R. Hendriks. Opdrachtgever was Arnold van den Bergh, zoon van de bekende Osse margarinefabrikant Simon van den Bergh. Arnold vernoemde het pand naar zijn dochter Constance. In 1891 werd de villa verkocht aan Anton Jurgens, een concurrerende Osse margarinefabrikant, die de naam veranderde in 'Villa Johanna', genoemd naar zijn vrouw. Pas bij een opknappbeurt in de jaren zeventig van de vorige eeuw werd de oorspronkelijke naam 'Villa Constance' herontdekt. In 1921 werd het gebouw in gebruik genomen als het stadhuis van Oss. Na de bouw van het nieuwe raadhuis aan de Raadhuislaan, werd in 1980 het museum in de villa gevestigd. Sinds 2001 is het gebouw een rijksmonument.

Stadsarchief

Peperstraat 12, Oss
T 0412 629101, www.stadsarchiefoss.nl

Openingstijden

Zaterdag 14 en zondag 15 september van 10.00 tot 16.00 uur

Activiteiten

- Bezoek de fototentoonstelling van Leo van den Bergh, Osse fotograaf die vooral bekend is van zijn bevrijdingsfoto's
- Op verzoek geven de medewerkers u een rondleiding door het historische pand waarbij u ook het archiefdepot kunt bezoeken.
- Op zaterdag zal er een filmdag zijn waarbij op de gehele dag diverse oude films worden vertoond.
- Op zondag zal er zowel binnen als buiten vanaf 12.00 uur muziek en verhalen te horen zijn, georganiseerd door Fantastival. Kijk voor het programma op www.fantastival.nl

Over het monument

Het historische pand aan de Peperstraat waarin het Stadsarchief is gevestigd, is een van de oudste gebouwen van Oss. De oudste vermelding van het pand dateert uit 1625. Vanaf 1697 was er de herberg en bierbrouwerij 'De Drie Koningen' gevestigd. De grote stadsbrand die in 1751 een groot deel van het Osse centrum in de as legde, heeft waarschijnlijk ook de Peperstraat niet onberoerd gelaten, maar het pand werd weer opgebouwd. Daarna heeft het gebouw diverse bewoners gehad: de Zusters van Liefde uit Tilburg, de marechaussee, de Vincentiusvereniging, een bank, een meubelwinkel. Het gebouw is ook in gebruik geweest als magazijn voor de tegenovergelegen Drukkerij Acket. In 2006 is het pand geheel gerestaureerd voor de komst van het Stadsarchief.

Nucleaire schuilkelder

Ingang bij het toegangshek bij de parkeerkelder naast de EmTe, aan het Jurgensplein/Heschepad, Oss, www.maaslandgildeoss.nl/atoomschuilkelder.html

Openingstijden

Zaterdag 15 september van 11.30 tot 15.30 uur.

Activiteiten

Er zijn gidsen van het Maaslandgilde aanwezig voor het geven van toelichting en een rondleiding.

Over het monument

Eind jaren 70 en begin jaren 80 van de vorige eeuw stonden twee machtsblokken lijnrecht tegenover elkaar. Er was een reële dreigen van een oorlog met kernwapens. Om de bevolking bescherming te beiden tegen een atoomaanval moesten er schuilkelders komen. Hij is dus vanwege twee machtsblokken ontstaan over de pracht valt te discussiëren.

In 1970 is het Ministerie van Binnenlandse zaken met de bouw van openbare schuilgelegenheden gestart. Dit werd in combinatie met grote gebouwen gedaan, in 1982 is het gehele appartementencomplex aan de Heschepad / Jurgensplein gebouwd. In 1986 is de schuilkelder door burgemeester Van Veldhuizen geopend.

De schuilkelder kan als Nucleaire-, Biologische- en Chemischeschuilkelder (NBC) worden gebruikt. De schuilkelder in de parkeerruimte is voor totaal 3800 personen. Oss telde toen 40.000 inwoners, na 2 dagen moest het rampenplan gaan werken. De kelder was dus om minimaal twee dagen te overleven.

Molen Zeldenrust

Kruisstraat 37, Oss

Openingstijden

Zaterdag 14 en zondag 15 september van 10.00 tot 16.00 uur

Activiteiten

- In de molen wordt graan gemalen. De molenaar is beide dagen aanwezig en geeft desgewenst toelichting of een rondleiding.

Over het monument

Oss had waarschijnlijk al heel vroeg een molen; in 1350 heeft Oss al het recht van molendwang. Dat wil zeggen dat de inwoners van Oss, Heesch, Berghem en Nistelrode verplicht waren hun graan in Oss te laten malen. De eerste molen van Oss stond aan de Oude Molenstraat. Deze molen werd in 1867 afgebroken. In 1860 werd molen Zeldenrust aan de Kruisstraat gebouwd. Rond de Tweede Wereldoorlog schakelde de molenaar over op motorkracht voor de aandrijving van de maalstenen. Maar de molen raakte in verval. In 1971 werd de molen, niet veel meer dan een stenen romp, aan de gemeente Oss verkocht. In 1978 is de molen gerestaureerd en nu wordt hier met regelmaat koren gemalen.

Molen Nieuw Leven

Nieuwe Brouwerstraat 49, Oss

Openingstijden

Zaterdag 14 en zondag 15 september van 10.00 tot 16.00 uur

Activiteiten

- In de molen wordt graan gemalen. De molenaar is beide dagen aanwezig en geeft desgewenst toelichting of een rondleiding.

Over het monument

In 1894 begon de bouw van de molen Nieuw Leven, die in 1895 klaar was. Eind jaren dertig werd de molen wit geschilderd. In de volksmond heet(te) hij dan ook 'de witte molen'. In 1960 kocht de Philipsfabriek de molen, die tegen de rand van het toenmalige fabrieksterrein lag. Philips verbouwde de molen tot vergader- en ontvangstruimte. Met deze nieuwe functie veranderde het karakter van de molen sterk, ondanks dat zoveel mogelijk van het oorspronkelijke molenwerk bewaard werd. Rond 1985 werd de gemeente Oss eigenaar van de molen. De molen werd gerestaureerd, hierbij werd de witte verflag weggehaald. In 1992 kon de molen weer malen.

Het Vorstengraf

aan de Zwaardweg, nabij de fietstunnel onder snelweg A59, Oss
www.vorstengrafoss.nl

Openingstijden/programma

- Het monument is het gehele jaar geopend.
- Op beide dagen zal er tussen 13.00 en 15.00 uur een deskundige aanwezig zijn om uitleg te geven over het monument.

Over het monument

De vorstengrafheuvel van Oss dateert uit de vroege ijzertijd (circa 700 voor Christus) en ligt bovenop een kleinere grafheuvel die duizend jaar eerder in de bronstijd is aangelegd. De vorstengrafheuvel is met een doorsnede van 53 meter de grootste van Nederland. Het vorstengraf van Oss is beroemd door de rijke grafgiften, waaronder een ritueel gebogen zwaard en een grote bronzen wijnemmer. In dit gebied is een groot aantal graven bekend. Dicht bij het grote vorstengraf zijn enkele andere grafheuvels gereconstrueerd. Twee daarvan zijn omringd door zogenaamde paalkransen. Stichting Vorstengraf Oss heeft uitgebreide informatiepanelen bij de monumenten geplaatst.

St. Willibrorduskerk

St. Willibrordusstraat 40, 5351 EE Berghem

Openingstijden

Zaterdag 14 en zondag 15 september 2013 van 12.00 tot 16.00 uur

Programma

- Onder leiding van een gids is elk uur beklimming van de toren na jaren weer mogelijk (op eigen risico). De eerste beklimming is om 12.30 en de laatste om 15.30 uur.
- In de St. Willibrorduskerk wordt een tentoonstelling gehouden van kazuifels, oud kerkzilver, bidprentjes, vaandels ,foto's enz.

Over het monument

De rooms- katholieke kerk St. Willibrordus is een driebeukige neogotische kruisbasiliek uit 1900-1903. De kerk is gebouwd naar ontwerp van architect W. Th. van Aalst tegen de westzijde van de vroeg 16e-eeuwse toren. In 1848 moest het middeleeuwse kerkgebouw wijken voor een neogotische kerk, die in 1895 door een brand werd verwoest. In 1900-1903 is de middeleeuwse toren verhoogd met een klokkenverdieping en bekroond met een nieuwe spits. Het onderste deel van de toren kreeg een nieuwe voorgevel; dit is een kopie van de oorspronkelijke westgevel van de toren.

Zowel aan de binnen- als buitengevels van de middeleeuwse toren komen gemetselde patronen voor in de vorm van andreaskruisen en ruiten. In de rijke, gaaf bewaard gebleven, neogotische kerkrimte zijn de uit 1903 stammende heiligenbeelden, het hoogaltaar, de biechtstoelen, een communiebank en preekstoel. Het in marmer en koper uitgevoerde doopvont is uit circa 1920-1930.

De pastorietuin is het hele jaar van zonsopgang tot zonsondergang geopend. Bezoekers kunnen hier op eigen gelegenheid doorheen lopen.

De pastorietuin

Bij het tot stand komen van het nieuwe Bergse centrum is de pastorietuin als park het middelpunt in Berghem. In de huidige tuin staan nog bomen die bij de bouw van de pastorie in 1903 geplant zijn.

De pastorie heeft op nadrukkelijk verzoek een privétuin behouden Door een stukje plantsoen afgeschermd te houden door middel van vaste planten, een haag en laag hekwerk Het park is het hele jaar geopend van zonsopkomst tot zonsondergang.

HERPEN

St. Sebastianuskerk

St. Sebastianuskerk

Rogstraat 2, Herpen

Openingstijden:

Zaterdag 14 en zondag 15 september van 12.00 tot 17.00 uur

Activiteiten:

- Op beide middagen kan de kerk desgewenst met deskundige toelichting bekeken worden.

Over het monument:

De St. Sebastianuskerk in Herpen is een rijksmonument en is een van de best bewaarde gotische kerken in Brabant. De toren dateert uit de vijftiende eeuw. In 1907 werd de kerk verbouwd en uitgebreid. Dit gebeurde onder leiding van architect C. Franssen, die aan het begin van de eeuw ook actief was in Lith en Lithoijen. Tijdens deze restauratie- en uitbreidingswerkzaamheden werd op de koorgewelven een aantal bijzondere schilderijen ontdekt. Dit zijn rijke beschilderingen van heiligenfiguren, passie-embelen en rankornamenten. Dit soort schilderijen is uiterst zeldzaam. Het was waarschijnlijk een schenking van Philips van Cleve Ravenstein (overleden in 1521).

RAVENSTEIN

St. Luciakerk

St. Luciakerk

St. Luciastraat 1, Ravenstein

Openingstijden

Zaterdag 14 september van 13.00 tot 16.00 uur

Zondag 15 september van 14.00 tot 17.00 uur

Activiteiten

Een gids brengt de katholieke geschiedenis van Ravenstein onder de aandacht: in Staats-Brabant mocht het katholicisme immers nietgepraktiseerd worden. Verder geeft men een toelichting op de bouw, de inrichting en de ornamenten van de kerk.

Over het monument

De rooms-katholieke St. Luciakerk, gebouwd in 1735, is de enige Duitse barokkerk in Noord-Brabant. Deze kerk verving de kerk Maria Onbevlekt Ontvangen die eerder als parochiekerk dienst deed. De bouw van deze kerk is gefinancierd door een Ravensteinse loterij, speciaal hiervoor opgericht. Tot het barokke interieur behoren het altaar, een communiebank, twee biechtstoelen en de preekstoel. Het orgel is vermoedelijk van de hand van M. van Deventer en dateert uit ± 1740. Drie generaties Smits hebben het orgel vanaf 1864 onderhouden. In 1936 is het kenmerkende Zuid-Duitse barokinterieur grondig gewijzigd. Het koepelgewelf werd gedecoreerd met voorstellingen en sommige vensters kregen nieuwe glas-in-loodramen.

RAVENSTEIN

St. Josephkapel / Stadswandeling

St. Josephkapel

Luciastraat 5, Ravenstein

Openingstijden

Zaterdag 14 september van 13.00 tot 16.00 uur

Zondag 15 september van 14.00 tot 17.00 uur

Over het monument

Rechts naast de pastorie van de St. Luciakerk staat de Sint Josephkapel. Hij maakte deel uit van het voormalige jezuïetenklooster uit de zeventiende eeuw. Een deel van het klooster is rond 1900 gesloopt, waardoor de bijbehorende kapel vanaf de straatkant in het zicht kwam. De kapel werd voorzien van een voorgevel en achtereenvolgens in gebruik genomen als opslag, bibliotheek, oefenruimte voor de harmonie, garage en mortuarium. Ondanks grote verbouwingen in het verleden valt er binnen en buiten nog veel van het oorspronkelijke klooster te zien.

RAVENSTEIN

Nederlands Hervormde kerk

Nederlands Hervormde kerk (Garnizoenskerk)

Servetstraat 1, Ravenstein

Openingstijden

Zaterdag 14 september van 13.00 tot 16.00 uur

Zondag 15 september van 14.00 tot 17.00 uur

Activiteiten

Een stadsgids vertelt over de ontstaansgeschiedenis van deze kerk, de architectuur en allerlei religieuze perikelen in Ravenstein.

Over het monument

Deze Nederlands Hervormde kerk uit 1641 is speciaal gebouwd voor het Staatse Garnizoen dat van 1621 tot 1672 in Ravenstein gelegerd was. Op een inwonersaantal van rond de 600 katholieken, was de komst van negen compagnieën van 150 tot 200 hervormde soldaten een enorme overmacht. Het is een kleine eenbeukige kerk met vierzijdig gesloten koor in gotische stijl. In de loop van de achttiende en negentiende eeuw is de kerk grondig gewijzigd. In 1968 is het zeventiende-eeuwse uiterlijk gereconstrueerd. De kerk heeft een kabinetorgel uit 1781. Ook zijn er diverse zeventiende-eeuwse voorwerpen bewaard gebleven, zoals twee kerkkisten en een rijk vormgegeven preekstoel.

RAVENSTEIN

De smederij

De smederij

Landpoortstraat 19, Ravenstein

Openingstijden

Zaterdag 14 september van 13.00 tot 16.00 uur

Zondag 15 september van 14.00 tot 17.00 uur

Activiteiten & over het monument

De smederij van Verhoeven is in 1931 gebouwd met betonstenen van een plaatselijke steenfabriek. Eerder stond hier ook al een smederij. De smederij werd van 1906 tot 1925 gerund door Anastatius Verhoeven. Daarna nam zijn zoon Antonius de smederij over. Hij overleed in 1995. In de smederij kunt u het oude gereedschap en smeedijzeren sierwerken van de smid zien. Speciaal op deze dagen wordt het vuur opgestookt en geeft een smid een demonstratie.

RAVENSTEIN

Leerlooierijhuisje

Leerlooierijhuisje

Walstraat 20 (aan de gracht achter Vidi-Reo), Ravenstein
www.leerlooierrjavenstein.nl

Openingstijden:

Zaterdag 14 en zondag 15 september van 11.00 tot 17.00 uur

Activiteiten

- Beide dagen is een gids aanwezig die toelichting en een rondleiding kan geven.
- Speciaal voor kinderen vanaf 8 jaar is op zondag van 12.00 tot 17.00 uur een workshop werken met leer.

Over het monument

Het leerlooierijhuisje is het laatste restant van de negentiende-eeuwse industriële bebouwing op de oude stadswal in Ravenstein. In juli 2009 is dit huisje als museum in gebruik genomen. Dit kleinschalige museum vertelt over de geschiedenis van het leerlooien en de schoenindustrie van Ravenstein. Beneden in het huisje werden de huiden voorberekt. Het looien zelf vond plaats in een stenen aanbouw, waar ook de looikuip was te vinden. Op de eerste verdieping van het houten gebouw werden de gelooiden huiden gedroogd. De leerlooierij was op deze plek slechts een vijftal jaren in gebruik. Daarna was het gedurende een groot aantal jaren tuinhuis met stadstuin van een aantal families in Ravenstein. Bij de restauratie van het huisje, die in oktober 2007 is gestart, is een plan opgesteld voor de herinrichting van de stadstuin. Hierbij is zoveel mogelijk de structuur van de tuin begin 1900 aangehouden. Bij de keuze van de beplanting heeft onderhoudsvriendelijkheid de doorslag gegeven. In de tuin staan ook oude looimachines in de tuin opgesteld. Hiermee kan aan jong en oud het leerlooiproces verteld en getoond worden.

RAVENSTEIN

Stellingkorenmolen De Nijverheid

Stellingkorenmolen De Nijverheid

Molensingel 6, Ravenstein

Openingstijden

Zaterdag 14 september van 13.00 tot 16.00 uur

Zondag 15 september van 14.00 tot 17.00 uur

Over het monument

De stellingmolen 'De Nijverheid' dateert uit 1857 en staat op de plaats van een vroegere houten standaardmolen. De molen staat op de voormalige vestingwerken en is met zijn hoogte van 30 meter de hoogste molen van Noord-Brabant. Na een grondige restauratie in 1996 werd de molen weer in gebruik genomen. In 2011 is de molen voorzien van een betonnen fundering en een gedenksteen.

Onder begeleiding van een molenaar kan de bezoeker een en ander leren over de geschiedenis van het monument, maar ook over het malen zelf. De molen biedt tevens een prachtig uitzicht de stad.

RAVENSTEIN

Bezoekerscentrum

Bezoekerscentrum

Expeditie Land van Ravenstein in de aanbouw van de Ravensteinse molen
Molensingel 6, Ravenstein

www.expeditielandvanravenstein.nl

Openingstijden

Zaterdag 14 september van 13.00 tot 16.00 uur

Zondag 15 september van 14.00 tot 17.00 uur

Activiteiten

In de aanbouw bij de Ravensteinse molen is een bezoekerscentrum gevestigd: Expeditie Land van Ravenstein. Hier kunnen bezoekers op interactieve en creatieve wijze kennismaken met de geschiedenis van het gebied. Tevens kunnen zij door middel van GPS, iPod en/of wandel- en fietsgidsen 'op expeditie' gaan in het Land van Ravenstein. De routes zijn thematisch opgezet. Er zijn drie thema's: 'Sporen in het landschap' gaat over de geschiedenis van het landschap en de invloed daarvan op het leven van de mensen. 'Frontier van Brabant' draait om de bijzondere politieke en militaire lotgevallen van het Land van Ravenstein. 'Waer een Paradis' gaat tenslotte over het uitzonderlijk cultureel godsdienstige leven gedurende de zeventiende en achttiende eeuw.

Het Oude Raadhuis (Toeristisch informatiecentrum)

St. Luciastraat 2, Ravenstein
www.toerismeravenstein.nl

Openingstijden:

zaterdag 14 september van 13.00 tot 16.00 uur
Zondag 15 september van 14.00 tot 17.00 uur

Activiteiten:

- Op zondag 15 september leiden de stadsgidsen van Heemkundekring Land van Ravenstein u gratis rond en bezoeken daarbij ook de kerken in het centrum. Onze gidsen brengen de bijzondere geschiedenis van Ravenstein onder de aandacht: de ontstaansgeschiedenis, de vestingwerken, de kerkelijke geschiedenis, het gilde enz. Ook krijgt u een toelichting op de kerkgebouwen, de inrichting en de ornamenten ervan. U kunt zich hiervoor aanmelden vanaf 10.45 uur in het oude Raadhuis. De rondwandeling begint om 11.00 uur
- In het oude Raadhuis is het Toeristisch Informatiecentrum (TIR) gevestigd, waar informatie te vinden is over allerlei activiteiten en bezienswaardigheden in de omgeving.

Over het monument:

In het centrum van het stadje Ravenstein staat een ouderwetse stadspomp op de plaats waar vroeger de stads- en brandput hebben gestaan. Het achttiende-eeuwse patriciërshuis dat hierbij staat, is in 1983 gerestaureerd en werd tot januari 2003 gebruikt als raadhuis. Sinds de samenvoeging met de gemeente Oss wordt het gebouw onder andere gebruikt voor huwelijken, officiële ontvangsten en tentoonstellingen. Sinds 2009 is hier tevens het Toeristisch Informatiecentrum gevestigd.

Stadsherberg de Keurvorst

Marktstraat 14, Ravenstein
www.keurvorst.nl

Openingstijden

Zaterdag 14 en zondag 15 september vanaf 10.30 uur

Activiteiten

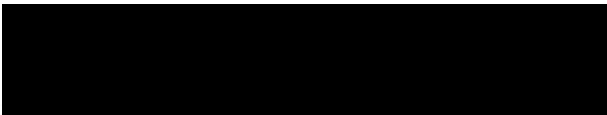
Wijnproeverij op zondag 15 september van 14.00 tot 17.00 uur
Bij uw bezoek aan de monumenten en kelders kunt u verschillende wijnen proeven, gecombineerd met kleine lekkernijen. Inschrijven kunt u bij stadsherberg de Keurvorst. Tegen betaling van € 15,- ontvangt u een stadsplattegrond waarop de locaties staan aangegeven.

Over het monument

Oorspronkelijk waren het twee diepe woonhuizen uit de 17e eeuw. Het linker (hoge) deel heette de Roskam. Het rechter (lage) deel Rijswijk. In de 18e eeuw zijn de panden samengevoegd en is het verbouwd tot herberg. De herberg is vernoemd naar Karl Theodor, prins van Sulzbach (1742-1794). Hij was de laatste van de katholieke Duitse keurvorsten van Palts-Brandenburg/Neuburg/Sulzbach die sedert 1630 de heerlijkheid Ravenstein bezaten. In de volksmond werd hij de Keurvorst van de Paltz genoemd. De herberg droeg de naam 'de Keurvorst van de Paltz' al ruim voor 1794.

gemeente OSS

DEURSEN

St.Rochuskapel en Antoniuskapelletje

St.Rochuskapel en Antoniuskapelletje

Rondestraat 26, Deursen

Openingstijden

zaterdag 14 en zondag 15 september van 9.00 tot 18.00 uur

Over het monument

Op de Kapelhof aan de Rondestraat in Deursen staat een achthoekige bakstenen kapel. Deze kapel dateert uit 1745 en is gewijd aan twee heiligen: de HH. Rochus en Antonius Abt. Beiden zijn heiligen die tegen de pest beschermen. Priester Wilhelm Antoon van den Broeck, telg van een uit Deursen afkomstig adellijk geslacht, liet de kapel bouwen. Hij kwam tot deze vrome daad nadat zijn ouders met succes beide heiligen hadden aangeroepen. Vroeger kwamen men van verre op bedevaart om heiligen te vereren. Boven de deur van de kapel staat dan ook "degenen die geslagen zullen zijn door de pest en den bijstand van Rochus zullen aanroepen zullen gezondheid verwerven". In de kapel zijn verschillende bijzondere stukken te zien: een sober barok houten altaartje dat waarschijnlijk uit de achttiende eeuw dateert en een altaarstuk uit 1903. Op het schilderij staat een voorstelling van Rochus. Boven de heilige zweven twee engeltjes en op de achtergrond zijn de parochiekerk en de kapel te zien. In de kapel staat tevens sinds 1993 een groot beeld van Rochus, geschenken door een oud-inwoner van Deursen.

Voor de St. Rochuskapel, op de hoek van de Kapelhof, staat een klein Antoniuskapelletje. In de regio woedde in 1635 en 1636 de pest, die veel dodelijke slachtoffers eiste. Deze pestepidemie had zo'n grote impact op de bevolking, dat een jaar later een Antoniuskapelletje werd opgericht voor de aanbidding en verering van deze pestheilige. In de kerk van Deursen bestond al vanaf het midden van de zestiende eeuw een Antoniusaltaar.

DEURSEN-DENNENBURG

Klooster Soeterbeek

Klooster Soeterbeek

Elleboogstraat 2, Deursen

www.ru.nl/soeterbeek

Openingstijden

Zaterdag 14 september van 12.00 tot 16.00 uur

Activiteiten

Op zaterdag 14 september zal tussen 12.00 en 16.00 uur een rondleider aanwezig zijn die u informatie over het klooster kan geven.

Over het monument

Soeterbeek is een voormalig klooster van Augustinessen zusters. Tegenwoordig is het in gebruik als studie- en conferentiecentrum van de Radboud Universiteit Nijmegen. In 1732 kochten de zusters Augustinessen het kleine landgoed den Bogaert te Deursen, bij Ravenstein. Noodgedwongen moesten zij hun klooster in Nuenen verlaten. In de loop van de eeuwen is het complex diverse malen uitgebreid en verbouwd. De oudste vleugel van het huidige complex dateert uit 1733. In 1906 is de neogotische kapel aangebouwd en in 1954 is het klooster voor de laatste maal uitgebreid. In 1997 hebben de zusters Augustinessen Soeterbeek verlaten en het klooster met de antieke inboedel overgedragen aan de Radboud Universiteit Nijmegen.

HAREN

Erfgoedlokaal 'Haren ons dorp'

Erfgoedlokaal 'Haren ons dorp'

in de voormalige kloosterboerderij van klooster Bethlehem, Kerkplein 6, Haren.

Openingstijden

Op zaterdag 14 en zondag 15 september van 11:00 tot 15:00 uur.

Activiteiten

- Tijdens de Open Monumentendagen is in het Erfgoedlokaal de expositie "Macht en Pracht" te zien.
- Theo van Hout uit Ravenstein toont een aantal inrijkastjes, waarin in miniatuur weergegeven het boerenleven van vroeger.

Over het monument

In de prachtige ambiance van het voormalige klooster Bethlehem - van de zusters 'Penitenten van de Eenheid' te Haren - is in de aangrenzende kloosterboerderij het Erfgoedlokaal Haren gevestigd. Door de wisselende exposities die hier worden ingericht, kan de bezoeker kennis maken met de geschiedenis van het dorpje Haren en de directe omgeving. Er is ook aandacht voor de wandel- en fietsroutes in het Brabantse landschap. Een grote groep vrijwilligers en 'vrienden van het Erfgoed Haren', zet zich hier actief in voor het behoud van het cultureel-historische erfgoed van Haren en haar directe omgeving. Buiten de Open Monumentendag is het Erfgoedlokaal elke eerste zondag van de maand geopend van 11.00 tot 15.00 uur.

Expositie Macht en Pracht

In de jaren zestig van de vorige eeuw kwam er een einde aan de maatschappelijke verzuiling. De industrie en economie maken een enorme ontwikkeling door, waardoor er een ander sociaal leven ontstaat. Met de ontzuiling is de "macht" in het algemeen verdwenen, maar de "pracht" grotendeels gebleven. Pracht die ons tot op de dag van vandaag, nog steeds omringt.

In de tentoonstelling "Macht & Pracht" ziet u de pracht van het "Rijke Roomse leven" en gebouwen. Ook is er persoonsgebonden pracht, weergegeven in kleding, meubels en bezittingen als sieraden, kristal en serviesgoed in verschillende stijlen. Aan bod komen ook de ontwikkelingen in de landbouw, de macht van de Boerenleenbank en de coöperatie evenals de macht van taal en moderne media. Met de nieuwe troonswisseling vers nog in ons geheugen, zal ook de macht en pracht van onze monarchie getoond worden.

Let op: deze expositie loopt tot en met 15 september 2013.

Gemeenschapshuis Acropolis

Broeder Everardusplein 1, Megen
www.acropolis-megen.nl

Openingstijden:

Zaterdag 14 september en zondag 15 september van 11.00 tot 17.00 uur

Activiteiten:

- In Acropolis is een tentoonstelling te zien van 'Kunstvoer'.
- Stichting PLAKA organiseert op zondag 15 september tussen 13:30 en 17:00 uur "Tussen Kunst en Kitch" in gemeenschapshuis Acropolis.

Over het monument:

Dit pand is gebouwd in 1885 ter vervanging van het oude gymnasium. Een kleine kerk, die vanaf 1581 als parochiekerk dienst had gedaan, moest er voor wijken. Het eerdere schoolgebouw stond rechts van het huidige hoofdgebouw. In dat gedeelte bevond zich boven de kapel, beneden de studiezaal en rechts daarvan het gemeentehuis, nog herkenbaar aan het stadswapen boven de toegangsdeur.

Het totale gebouw is grondig gerestaureerd. De voormalige school is duidelijk herkenbaar in allerlei elementen. Het geheel heeft de uitstraling van een 19e eeuwse gebouw. Aan diverse plafonds en bij een deel van de trapopgang zijn de originele sjabloonbeschilderingen opnieuw aangebracht. De heemkundekring houdt eveneens in Acropolis een tentoonstelling met als thema: "Het St. Antoniusgymnasium"

Toeristisch Informatiecentrum Megen op de kaart (TIM)

Broeder Everardusplein 1, Megen

TIM is verhuisd naar gemeenschapshuis Acropolis en is daar in een prachtig lokaal gehuisvest. Een maquette van het vestingstadje Megen anno 1570 laat zien, hoe de vestingwerken er uit zagen en dat het stratenplan nog altijd gehandhaafd is. Er is eveneens een boekje beschikbaar voor een wandeling door het stadje, waarin van huis tot huis de historie en de voormalige bestemming is weergegeven.

Openingstijden

Zaterdag 14 september en zondag 15 september van 11.00 tot 17.00 uur

Activiteiten

Tijdens de Open Monumentendagen is het Toeristisch Informatiecentrum Megen (TIM) het vertrekpunt van een bezoek aan Megen. De monumenten in Megen liggen op loopafstand van het TIM. Ook zijn er diverse horecagelegenheden in het stadje aanwezig.

MEGEN

Kloosterkerk van de Franciscanen & kapel van Broeder Everardus

Kloosterkerk van de Franciscanen & kapel van Broeder Everardus

Kloosterstraat 6, Megen

Openingstijden:

Zaterdag 14 en zondag 15 september van 11.00 tot 17.00 uur

Over het monument:

De kloosterkerk is een onderdeel van het Franciscanerklooster St. Antonius van Padua en is gebouwd in een laat-barokstijl. De bouw startte in 1670, in datzelfde jaar is de kerk in gebruik genomen. Het barokke kloostercomplex (niet te bezoeken tijdens de Open Monumentendagen) is in de zeventiende eeuw gebouwd toen de verdreven minderbroeders uit 's-Hertogenbosch onderdak vonden in het katholieke Megen. In de loop van de tijd zijn de taken van de broeders veranderd. In de zeventig jaren van de vorige eeuw werd ervoor gekozen om het klooster een plek te laten zijn waar broeders van elders zich enige tijd kunnen terugtrekken. In de jaren zeventig en negentig van de vorige eeuw zijn kerk en klooster grondig gerenoveerd. Tegenwoordig staat het huis vooral open voor mensen die een paar dagen komen meeleven met de broeders en die op zoek zijn naar meer diepgang in hun leven.

Kapel van het Heilig Bruurke

Broeder Everardus Witte (1868 -1950), beter bekend als het Heilig Bruurke, was portier in het Franciscanerklooster van 1899 tot 1929 en verbleef in dit klooster tot aan zijn dood in 1950. Hij had een eenvoudige levenswijze en kwam vooral in zijn gebeden op voor de onderkant van de Megense gemeenschap. Na zijn dood werd hij daarvoor vereerd met een eigen kapel, waar nu nog dagelijks mensen in zijn mouwen of kraag een briefje met een wens achterlaten. Deze briefjes worden door de franciscanen betrokken in de eucharistievieringen. De kapel ligt naast de kerk.

MEGEN

Kloostertuin De Hof van Lof

Kloostertuin De Hof van Lof

Kloosterstraat 6, Megen
www.hofvanlof.nl

Openingstijden:

Zaterdag 14 en zondag 15 september van 11.00 tot 16.00 uur

Programma:

Tijdens de Open Monumentendag zijn er betrokkenen aanwezig die informatie kunnen geven over wat er in de tuin groeit en bloeit.

Informatie:

Het Franciscanerklooster heeft een ommuurde tuin. Dit was een moestuin die groente en fruit moest leveren voor de bewoners. Omdat het aantal bewoners kleiner werd en de broeders zelf geen tuinman meer hadden, kwam een flink deel van de tuin beschikbaar voor een nieuwe bestemming: de Hof van Lof. Dit is een 'leertuin', waar velen via cursusmiddagen tot inzicht komen dat een tuin veel (onverwachte) mogelijkheden biedt. De Hof van Lof staat vol planten en bloemen die iets te maken hebben met de Bijbel, het kerkelijk jaar, de seizoenen en de gedachtenis aan bijzondere mensen, waaronder ook heiligen. Deze bijzondere tuin wordt onderhouden door een groep enthousiaste vrijwilligers.

MEGEN

Molen Desiré

Molen Desiré

Molenstraat 2, Megen

Openingstijden

Zaterdag 14 en zondag 15 september van 11.00 tot 17.00 uur

Over het monument

Deze ronde stellingmolen is gebouwd in 1875 nadat zijn voorganger, tegenover het toenmalige kasteel, was afgebrand. Veel onderdelen van de vorige molen zijn nog terug te vinden in de huidige molen.

Er werd niet alleen graan, maar ook eikenschors voor de Megense leerlooierijen gemalen. In 1923 kocht de vader van de huidige eigenaar de molen, waardoor deze al 90 jaar familiebezit is. Na diverse restauraties is de molen in goede staat en wordt er regelmatig biologische tarwe gemalen.

MEGEN

Clarissenklooster St. Josephsberg

Clarissenklooster St. Josephsberg

Clarastraat 2, Megen, www.clarissen.nl

Openingstijden

Het rooms-katholieke Clarissenklooster is niet vrij toegankelijk omdat het in gebruik is door de zusters Clarissen, een gemeenschap van 19 zusters. Zij geven u wel de gelegenheid, als u daar belangstelling voor heeft, om aan te sluiten bij de gebedsdiensten:

Er is om 12.00 uur een middagdienst en om 17.45 uur een avondviering. Op zondag 9.00 uur wordt er een Eucharistieviering gehouden, waarna gelegenheid is om met de gemeenschap een kopje koffie te drinken.

Over het monument

In Megen staan twee kloosters, het patersklooster van de Franciscanen en het nonnenklooster van de zusters Clarissen. In 1717 vonden de Clarissen onderdak in Megen nadat zij uit Boxtel werden verdreven. Zij begonnen in 1721 met de bouw van het huidige klooster. Het werd gebouwd op de fundamenten en binnen de gracht van het voormalige kasteel van de graven van Megen, dat in 1581 verwoest werd. De bouw verliep in diverse fasen. Onder Napoleon werd het klooster tot staatseigendom verklaard en mochten er geen nieuwe kloosterlingen intreden. Pas in 1896 mochten de zusters hun klooster terugkopen van de staat. Zij lieten architect J.H.J. Groenendaal een ontwerp maken voor de nog onvoltooide kapel. Bij de bouw daarvan vond men de zware fundering van het middeleeuwse kasteel. Deze fundering werd gesloopt en de oude bakstenen werden verwerkt in de kapel.

MEGEN

Gevangentoren

Gevangentoren

Torenstraat, Megen

Openingstijden

Zaterdag 14 en zondag 15 september van 11.00 tot 17.00 uur

Activiteiten

In de Gevangentoren is een deel van de tentoonstelling te zien van 'Kunstvoer'.

Over het monument

Deze toren herinnert aan de vesting die Megen ooit was. Nadat Megen in 1357 stadsrechten kreeg, werd de stad beveiligd door een wal. In de muren werden vier toegangspoorten gemaakt. Eén daarvan was de Gevangenpoort. Hier zijn veel gevangenen opgesloten, in afwachting van hun verhoor, veroordeling en soms executie door middel van 'het Sweert' of 'het Koord'. De Gevangentoren is het enige restant van de Megense stadspoorten.

Tegenover de Gevangentoren staat restaurant 'Op de Poort'. In de gevangenis zaten werd in de Megense volksmond "op de poort zitten" genoemd. Vandaar de naam van dit restaurant. Het is op creatieve wijze als gevangenis ingericht en is zeker ook de moeite van het bekijken waard.

La Petite Galerie

Kloosterstraat 16, Megen
www.lapetitegalerie.nl

Openingstijden

Zaterdag 14 september en zondag 15 september van 13.00 tot 17.00 uur

Activiteiten

- Expositie van regionale en buitenlandse kunstenaars
- Expositie voor Haute Couture Broderie
- Proeverij "Kunst en Wijn op de Keien" in samenwerking met Oele Wijnimport

Over het monument

Deze oude stadsboerderij uit de zeventiende eeuw, vooral zichtbaar aan de achterkant met het krukkenkruis in het pannendak, heeft tevens dienst gedaan als kosthuis voor studenten van het gymnasium. Het Krukkenkruis vindt zijn oorsprong in het wapen dat Godefroy de Bouillon voor het Koninkrijk Jeruzalem koos, het Jeruzalemkruis. Het deel aan de straatzijde is negentiende eeuws. Vanaf 1967 is het volledig tot woonhuis ingericht. Persfotograaf Paul van de Werff had er zijn fotostudio. Sinds enkele jaren is hier 'La Petite Galerie' gevestigd waar men van kunst in diverse vormen kan genieten.

Woon- & wijnhuis Oele Wijnimport

Kloosterstraat 8, Megen
www.oelewijnimport.nl

Openingstijden

Zaterdag 14 september en zondag 15 september van 13.00 tot 18.00 uur

Activiteiten

- Uitgebreide gratis wijnproeverij van diverse wijnen in de tuin. Tevens samenwerking in de vorm van "Kunst en Wijn op de Keien" met enkele andere locaties waar kunst kan worden bekeken in combinatie met het proeven van wijn.

Over het monument

Aan de Kloosterstraat staat op nummer 8 een dwarshuis uit het begin van de negentiende eeuw onder een zadeldak tussen zij-topgevels, vijf traveeën breed en met bovenverdieping. Tot 1967 was dit een kosthuis (Kersten) van de studenten van het gymnasium en daarna kindertehuis. Sinds 1979 is het woonhuis en tegenwoordig biedt het pand huisvesting voor een importeur van wijnen.

MEGEN

Kapel van Onze Lieve Vrouw der Zeven Weeën / Wegkapelletje St. Anna te Drieën

Kapel van Onze Lieve Vrouw der Zeven Weeën

Kapelstraat 51, Megen

Openingstijden

Zaterdag 14 en zondag 15 september is de kapel de gehele dag geopend

Over het monument

Deze rooms-katholieke kapel dateert uit 1733. De kapel staat onder aan de dijk, net buiten Megen en is gerestaureerd in 1988. De zeven weeën, of smarten, zijn de lijdensmomenten uit het leven van Maria: de voorspelling van Simeon, de vlucht naar Egypte, het achterblijven van de twaalfjarige Jezus in de tempel, de ontmoeting met haar zoon tijdens de kruisweg, de kruisiging, de afneming van het kruis en de graflegging. Deze zeven Smarten staan afgebeeld op de zeven glas-in-lood ramen in de kapel. Binnen staat een replica van een houten Mariabeeld uit 1500. In de nis boven de ingang staat een replica van een terracotta Mariabeeldje van Walter Pompe dat oorspronkelijk vervaardigd is in 1736.

Wegkapelletje St. Anna te Drieën

Kapelstraat, Megen

Informatie

In de Kapelstraat is tevens, ongeveer ter hoogte van de molen, het kleine kapelletje te zien van St. Anna te Drieën. Hierin staat een houten beeldje van de heilige Anna met Maria en het kind Jezus. De kapel is rond het jaar 1750 gebouwd en in 1988 gerestaureerd.

MEGEN

Winkel van Staassen

Winkel van Staassen

Dokter Baptiststraat 6, Megen
www.bijmies.nl

Openingstijden

Zaterdag 14 en zondag 15 september van 11.00 tot 17.00 uur

Over het monument

Ruim 100 jaar geleden werd voor dit winkelpand in de Dokter Baptiststraat de bouwvergunning afgegeven aan de heer Gerrit Staassen. Deze winkel is in Megen nog steeds bekend als de 'winkel van Staassen'. Aan het uiterlijk van het pand is nauwelijks iets gewijzigd. De verbouwingen, die in de loop van een eeuw hebben plaats gevonden, zijn steeds in het voordeel van het pand geweest. Het winkelinterieur, met zijn art-deco kastwanden, heeft nog altijd de uitstraling van 100 jaar geleden.

Het pand is nu, naast woonhuis, in bedrijf als Bed en Breakfast 'Bij Mies'. Maar ook de winkel is nog steeds in gebruik. Hierin worden, op zaterdag en de eerste zondag van de maand, spulletjes uit grootmoeders tijd verkocht.

MEGEN

Voormalig gemeentehuis

Voormalig gemeentehuis

Torenstraat 6, Megen

Openingstijden

Dit woonhuis is van binnen niet te bezichtigen

Over het monument

Het voormalige gemeentehuis is gebouwd op grond van voormalig wethouder/ gedeputeerde en bierbrouwer Willem Kipp in Megen, wonende in het kapitale herenhuis in de Willem Kippstraat. De gemeente kreeg die grond cadeau, omdat ze armlastig was. Er moest wel een boerderij voor afgebroken worden. Het is gebouwd in 1941 naar een ontwerp van architect C. Roffelsen (1889-1958), die onder andere ook tekende voor de raadhuisen in Nistelrode, Boxtel en Uden en de Wieger in Deurne. Net als zijn bekendere tijdgenoot Kropholler (Raadhuis Waalwijk) was hij aanhanger van de Delftse school. Er werd met nationale materialen, solide constructies en duurzame materialen gebouwd. Tevens was de opdracht van de gemeente Megen om het gebouw qua stijl in te passen in de historische kern door onder andere de gevangentoren als voorbeeld te nemen. Het raadhuis heeft tot 1994 dienst gedaan en werd na de gemeentelijke herindeling door de gemeente Oss verkocht.

MEGEN

Restaurant Den Uiver

Restaurant Den Uiver

Torenstraat 3, Megen

Openingstijden

Zaterdag 14 en zondag 15 september van 11.00 tot 17.00 uur

Over het monument

De boerderij dateert van ongeveer 1870 en stond met de achterkant naar de straat. Bij de bouw van de boerderij op de hoek van de Dokter Baptiststraat – Torenstraat werd het hele gebouw, waar den Uiver in gevestigd is, gebruikt als veestal en opslag. Binnen bevond zich een dorsmachine, die aangedreven werd door een dorsmolen. Op het huidige terras liep het paard zijn eindeloze rondjes om de dorsmolen zijn werk te kunnen laten doen. Het restaurant is onder het toezien van de Monumentenzorg gerealiseerd met behoud van het originele balkensysteem. Aan de buitenzijde zijn nauwelijks veranderingen aangebracht, maar van het voormalige woongedeelte is niets meer waarneembaar.

Garage van de Camp

Torenstraat 2, Megen

Openingstijden

Het gebouw is van buiten te bezichtigen en op zaterdag, tijdens de reguliere opening van de garage, tevens van binnen

Over het monument

Deze boerderij straalt voornaamheid uit, onder meer door de mooie voordeurpartij en de kroonlijst. Hij is gebouwd in 1869 voor boer Jan Willem Kocken (zie gevelsteen boven de voordeur). Deze boerderij is tot in de jaren dertig als boerderij in gebruik gebleven, inclusief de schuur, waar nu de brandweer in gevestigd is. Tijdens de maaskanalisisatie heeft de Heidemaatschappij het gebouw gedeeltelijk gehuurd.

Er werd later een azijnfabriekje gevestigd voor toelevering aan V&D in Zuid-Nederland. Het echtpaar dat dit bedrijf runde, schakelde na enige tijd over op een confectieatelier en gaf het de naam JARO. Cor van de Camp kocht in 1969 het pand om er zijn garagebedrijf te beginnen. De veestal is omgebouwd tot showroom en een aanbouw was noodzakelijk voor de reparatieafdeling. De schuur werd huisvesting van de brandweer. De grote poort aan de weg is verdwenen. Gehangen tussen twee gemetselde pilasters, sloot deze het boerenerf af. In het metselwerk is hier en daar nog te zien waar deurtjes van de varkenskooien hebben gezeten.

Prinses Máxima Sluizen

Lithojensedeijk 4, Lith

Openingstijden

Zaterdag 14 september van 10.00 tot 17.00 uur

Activiteiten

Op zaterdag wordt een cultuurhistorische toelichting gegeven en zijn foto's te bekijken op de parkeerplaats bij het sluisencomplex

Over het monument

Regenrivier de Maas was vóór de uitvoering van de Maaskanalisisatie onbetrouwbaar voor de scheepvaart. In 1915 werd de wet aangenomen om de Maas van Maasbracht tot Grave te kanaliseren. Als onderdeel van de Maaswerken werden het Kanaal Wessem-Nederweert, het Maas-Waalkanaal en het Julianakanaal gegraven. Om het water te reguleren werden stuwen gebouwd bij Borgharen, Linne, Roermond, Belfeld en Sambeek. Door de kanalisatie verbeterde de waterbeheersing en bevaarbaarheid van de Maas. Het landschap veranderde hierdoor ingrijpend. Na de Watersnoodramp van 1926 werden alsnog stuwen gebouwd bij Grave en Lithoijen.

Het sluis- en stuwcomplex bestaat uit twee schutkolken, een stuw en een waterkrachtcentrale. De torens van de oude sluis en de stuw trekken de aandacht. De torens van de sluis worden onderling verbonden door een loopbrug. De stuw bestaat uit vier naast elkaar geplaatste heftorens. Het complex is gebouwd in functionalistische stijl naar een ontwerp van ir. D. Reich. In 2002 is een tweede sluis en stuw in gebruik genomen, waarna het complex officieel Prinses Máxima Sluizen ging heten.

LITH

Molen Zeldenrust / Dorpswandelingen

Molen Zeldenrust

Molenstraat 44, Lith

Openingstijden

zaterdag 14 september en zondag 15 september van 11.00 tot 14.00 uur

Over het monument

Molen de Zeldenrust dateert uit 1800 en is gebouwd op oude fundamenten van een molen die daar waarschijnlijk al vanaf 1677 stond. Het is een ronde stenen beltmolen of bergmolen. Dit is een windmolen die op een natuurlijke of kunstmatig opgeworpen heuvel staat.

Zeldenrust is een korenmolen, die lang dienst heeft gedaan voor bakkers en boeren in de omgeving. In de twintigste eeuw was de molen in handen van het molenaarsgeslacht van Eerd. Doordat er in de jaren zeventig geen opvolging was bij de laatste molenaar in de familie, werd de molen aan de toenmalige gemeente Lith overgedragen.

Dorpswandeling Oud-Lith

Op zaterdag 14 en zondag 15 september organiseert de Heemkundekring Maasdorpen in de voormalige gemeente Lith om 11.00, 12.00 en 13.00 uur een gratis dorpswandeling. Deze wandeling gaat door oud-Lith; de nadruk ligt op de historische kerkepaden. Startpunt is het Anton Coolenplein, tegenover de St. Lambertuskerk.

Deze wandeling duurt ongeveer 45 minuten.

Dorpswandeling Oud-Maren:

Op zaterdag 14 en zondag 15 september wordt door de Heemkundekring Maasdorpen om 12:00 uur ook een Wandeling door Oud-Maren georganiseerd o.l.v. dhr. Nol Steenbruggen. Startpunt is bij hotel/restaurant Oud-Maren.

LITH

St. Lambertuskerk

St. Lambertuskerk

Antoon Coolenplein 5, Lith

Openingstijden

zaterdag 14 september 11.00 tot 14.00 uur

Activiteiten

Er zijn gidsen aanwezig om toelichting of een rondleiding te geven in de kerk.

Over het monument

De neogotische kerk van 1900, het Heilig Hartbeeld (1927) en de pastorie (1845) waar tot 1900 de waterstaatskerk aan vast was gebouwd, vormen het religieuze centrum van Lith. Achter de kerk ligt het kerkhof en van 1878 tot 1968 lag hier het Getrudisgesticht van de zusters Franciscanessen S.F.I.C. van Veghel. Architect van de kerk is C. Franssen.

In de kerk zijn onder andere van belang de gebrandschilderde glas-in-loodramen, de kruisweg en het altaar. In 2009 werd een omvangrijke restauratie van kerk en toren afgerond.

Heemkamer Lith

Marktplein 5, Lith

Openingstijden

zaterdag 14 september en zondag 15 september van 11.00 tot 14.00 uur

Activiteiten

In de Heemkamer is een archeologische tentoonstelling te zien van lokale opgravingen, georganiseerd door de heemkundevereniging.

Over het monument

De heemkamer van de heemkundekring Maasdorpen in de voormalige Lith is gevestigd in een woonhuis aan het Marktplein dat rond 1900 gebouwd is. Het is onderdeel geworden van het naastgelegen gemeentehuis van Lith. Hier-voor is de woning geheel aangepast, alleen de originele gevels staan er nog.

Het oude klooster

Pr. van den Bergplein 5, Lithoijen

Openingstijden

Zaterdag 14 september van 10.00 tot 16.00 uur

Activiteiten

- Een deel van het pand is open voor bezichtiging. Desgewenst is er uitleg aanwezig.

Over het monument

Tegenover de kerk en het kerkhof staat het voormalige Norbertusgesticht. Dit complex dateert van 1884 en was bestemd voor de zusters van de congregatie van J.M.J. Zij hadden daar tussen 1890 en 1949 een kostschool voor meisjes, die lager onderwijs genoten, het Norbertuspensionaat. Tevens verzorgden de religieuzen enkele zieken/bejaarden. Tot 1960 werd het gebouw bewoond als (slot)klooster 'Jerusalem' door de zusters Penitenten. Van 1960 tot 1972 bood het onderdak aan de N.V. Philips Gloeilampenfabrieken voor de fabricage van T.L.-lampen en sindsdien heeft het een woon- en winkelbestemming. Waar eens kostschoolkinderen sliepen, staan nu hedendaagse kindermeubelen opgesteld van de Kindercompagnie.

Het oude raadhuis

Pr. van den Bergplein 2-4, Lithoijen
www.hetraadhuislithoijen.nl

Openingstijden

Zaterdag 14 en zondag 15 september van 10.00 tot 16.00 uur

Activiteiten

- De voormalige trouwzaal kan bezichtigd worden. Tegenwoordig wordt het gebruikt als trouwlocatie.

Over het monument

Het huidige raadhuis is rond 1906 ontworpen door Egidius L. Janssen uit Neerloon. Voor de bouw van het gemeentehuis was 3500 gulden gereserveerd. Maar dat bleek niet genoeg. Op dat moment stond de Boerenleenbank nog in de kinderschoenen. Zij vonden de gemeente Lithoijen niet kredietwaardig genoeg en weigerde een financiering. De toenmalige gemeentesecretaris Van de Schans leende 1500 gulden tegen een rente van 4%. In 1939 verloor de gemeente Lithoijen haar zelfstandigheid en werd het bij de gemeente Lith gevoegd. Het raadhuis kwam in diverse particuliere handen en werd door verschillende gezinnen en bedrijfjes bewoond. In 2000 is het pand volledig gerestaureerd. Tegenwoordig is het een appartement met Lunch & Tearoom annex woonwinkel.

Remigiuskerk

Pr. van den Bergplein 8, Lithoijen

Openingstijden

Zaterdag 14 en zondag 15 september van 10.00 tot 16.00 uur

Activiteiten

- Op beide dagen kan de kerk, desgewenst met deskundige toelichting, bekeken worden
- Bij de tentoonstelling in het museum (op de koorzolder van de kerk) is op beide dagen uitleg mogelijk

Over het monument

De Remigiusparochie heeft een lange en bijzondere geschiedenis. In 968 schonk de Lotharingse hertogin-weduwe Gerberga haar eigendom Litta minor - het later genoemde Lithoijen - aan de Remigiusabdij van Reims. Na vele strubbelingen en oorlogen was door tussenpersonen de abbdij van Berne eigenaar van Lithoijen geworden en in 1613 stond de aartsbisschop van Reims ook nog eens het bevestigingsrecht van de kerk van Lithoijen af aan de prelaat van Berne en diens wettige opvolgers. Tot op heden is dit recht nog steeds in handen van deze prelaat.

De H. Remigiuskerk is in neogotische stijl gebouwd in 1901. Dit gebeurde onder leiding van architect C. Franssen, die aan het begin van die eeuw ook in Lith (1900) en Herpen actief was.

De drie altaren en de preekstoel zijn in eikenhout uitgevoerd door beeldhouwer Hendrik van de Geld. De mooie glas-in-lood ramen komen uit het atelier van de firma Nicolas uit Roermond. In 1947 en 1963 heeft de kerk een opknappbeurt gekregen en aan de noordzijde werd in 1990 een kerkzaal, de Koenraadtzaal, aangebouwd. In 2012 is de kerk nog volledig gerestaureerd.

Remigiusmuseum:

Op de koorzolder van de kerk is een museum gevestigd. Hier is de bijzondere (kerk)geschiedenis van Lithoijen te zien is. Middels foto's op panelen en voorwerpen in vitrines wordt hiervan inzicht gegeven.

MACHAREN

St. Petrus' Banden kerk

St. Petrus' Banden kerk

Dorpstraat 1, Macharen en Odrada-kapel,
aan het einde van de Hoefstraat, Macharen

Openingstijden:

Zondag 15 september van 13.00 tot 16.00 uur

Over het monument

De cultus van de Heilige Odrada is te Macharen geconcentreerd rond de Odradakapel aan de Hoefstraat en de parochiekerk van St. Petrus' Banden, gelegen op de hoek van de Dorpstraat en de Kerkstraat.

De neogotische parochiekerk van Macharen, toegewijd aan St. Petrus' Banden, werd in 1862 gebouwd naar ontwerp van de Tilburgse architect H.J. van Tulder. De kerk staat op de plek van een middeleeuwse kerk, waarvan de vijftiende-eeuwse toren behouden bleef. De toren werd in 1882 met een segment en een nieuwe spits verhoogd. In deze zaalkerk bevinden zich onder andere een hoogaltaar uit 1862, een monumentaal Smits-orgel uit dezelfde periode en een borstbeeld van de H. Odrada.

De Odradakapel

De Odradakapel staat aan het einde van de (doodlopende) Hoefstraat op een verhoging aan de rechterkant. Deze kapel dateert uit 1850 en is gebouwd voor de H. Odrada, beschermheilige tegen veepest. Zij leefde waarschijnlijk in de achtste eeuw. De kleine kapel heeft het uiterlijk van een wegkapelletje; het is een bakstenen gebouwtje met zadeldak en staat op een heuveltje, beplant met geleide lindebomen. In de kapel is een nis waarin een gipsen beeldje van de H. Odrada met knielend paard staat. Dit is een verwijzing naar het verhaal dat zij een wild paard temde door het een kruis te laten zien.

De Oude Pastorie

Kerkstraat 2, Macharen,
www.deoudepastorie.eu

Openingstijden:

Zaterdag 14 en zondag 15 september van 10.00 tot 17.00 uur

Activiteiten:

- De pastorie en de bijgebouwen zijn te bezichtigen met regelmatige rondleidingen door de eigenaar.
- Op beide dagen zal tussen 11.00 en 16.00 troubadour Theodora, dochter van Rooie Gradus, optreden met muziek en zang uit het verleden en uit de actualiteit.
- In de theetuin worden tegen betaling streeklekkernijen geserveerd: appelcranberry gebak (met VanTosse cranberries) en Limoen taart.
- Er is een expositie van schilderijen en beelden, binnen en buiten de pastorie.

Over het monument:

De Oude Pastorie is gebouwd in 1834 en is een rijksmonument. Het ontwerp is van Rijkswaterstaat, in die tijd rijksbouwmeester. De oorspronkelijke bouwkosten bedroegen fl 4800,-. Deze kosten zijn gesubsidieerd door het rijk in het kader van de gelijktrekking van de godsdiensten. In die tijd stammen ook de waterstaat kerken zoals die nu nog staan in Oijen en Nistelrode. De pastorie is een vrij eenvoudig blokvormig gebouw met aangebouwd koetshuis, ook daterend uit negentiende eeuw. Het gehele pand vanaf 2004 geheel gerestaureerd. Bijzonder is dat de pastorie een rieten dak heeft. Dit was in die tijd geen teken van rijkdom; tijdens de bouw was Nederland arm, kort na de Franse tijd en de Belgische onafhankelijkheid. De niet-rijkdom is onder andere duidelijk te zien aan de kastdeuren op de slaapkamers. In de pastorie is tegenwoordig een Bed & Breakfast gevestigd. Ook is het een trouwlocatie van de gemeente Oss.

Over de tuinen:

De pastorie ligt in het midden van het dorp Macharen, achter de kerk, op een groot grondoppervlak, dat in het verleden nog groter is geweest. Er zijn nu vijf tuinen ingericht rondom het huis:

- De voortuin, met buxus en hortensia's in het grind, geeft het huis een grandeur. In de winterperiode wordt nog versterkt door de grillig vertakte treur-es, een gemeentelijke monumentale boom.
- De tuin langs de Kerkstraat met grote magnolia, onttrekt met name het koetshuis aan het zicht van het publiek.
- De binnentuin is ingericht met diverse terrassen voor de theetuin van de Oude Pastorie.
- In de buitentuin van 1000m2 staat van april tot en met oktober een | vijftigtal beelden geëxposeerd.
- De boomgaard opzij van het huis is met mooie kunst gevuld. In de voortuin vormen hortensia's de hoofdmoot, in de overige tuinen domineren de fuchsia's. De Oude Pastorie beschikt over een totaal van 80 verschillende soorten, die allemaal in bloei zullen staan.

Voormalige N.H. kerk

Oijense Bovendijk 39, Oijen

Openingstijden

Zaterdag 14 september en zondag 15 september van 11.00 tot 17.00 uur

Activiteiten

- De eigenaren geven graag een rondleiding.
- In de kerk worden kunstwerken tentoongesteld van de leden van het PLAKA kunstenaarsinitiatief Ruth van de Pol (en haar twee leerlingen Marjon Peeman (bewoner van het kerkje) en Henriëtte Peeters), Carola Bouchoms, Hans van Gerwen en Benno de Wit.

Over het monument

Gebouwd in 1810 deed dit kerkje bijna twee eeuwen dienst als gebedsruimte voor de Nederlands Hervormde Gemeente van Oijen. De woning van de dominee, aan de Hamstrastraat, was via de achterliggende landerijen verbonden met de kerk. Het pand werd eind vorige eeuw verkocht, toen de N.H. gemeente van Oijen zich aansloot bij Lith. De verbouwing van het kerkje eind jaren negentig tot woon- en werkruimte vond plaats onder architectuur van Dick Ouwerkerk, die in eerste instantie een ontwerp neerlegde in de bouwstijl van de kerk. Maar de goedkeurende instanties eisten een afwijkende bouwstijl, ter voorkoming van 'geschiedvervalsing'. Dit leidde tot het huidige ontwerp, dat zowel recht doet aan de historische omgeving als aan de natuur. De kerk is een Rijksmonument.

De omgeving van de kerk maakt deel uit van natuurgebied St. Andries. De voortuin van de kerk, naar een ontwerp van de tuinarchitecten Poelmans-Reesink, werd aangepast aan dit gegeven: klassieke blokhagen, een haag van rode beuk langs de oprijlaan en een gazon onder de oude bomen, die daar al sinds mensenheugenis staan. Het kleine kerkhof naast de kerk is nog steeds als zodanig in gebruik. Zowel het kerkbestuur als de nabestaanden onderhouden met zorg deze gewijde begraafplaats, die vrij toegankelijk is voor bezoekers.

'Juist de eenvoud en soberheid van het kerkje, maakt de rust en ruimte van het kerkje in al zijn pracht zo voelbaar.'

Open Monumentendag op school

Monumenten zijn niet alleen interessant voor volwassenen. Kinderen zijn in het weekend natuurlijk van harte welkom, maar ook basisscholen kunnen meedoen met de Open Monumentendag. Hiervoor heeft de landelijke Stichting Open Monumentendag het educatieve project 'Open Monumenten Klassendag' gemaakt. Scholen kunnen op de vrijdag voor de Open Monumentendag met groep 7 en 8 een monument bezoeken. Zij krijgen daar een korte rondleiding en maken een kijkwijzer met allerlei vragen en opdrachten. De docent krijgt bovendien lesmateriaal om zelf op school lessen over monumenten te kunnen geven.

COLOFON

Deze folder is een uitgave van de gemeente Oss, augustus 2013
Vormgeving: afdeling reprografie, gemeente Oss
Druk: Drukkerij Ravenstein
Oplage: 3.000 stuks

De Open Monumentendag wordt gecoördineerd door het Stadsarchief Oss en wordt mede mogelijk gemaakt door vele betrokken verenigingen en vrijwilligers die de monumenten openstellen en de activiteiten coördineren.

Het Stadsarchief is een onderdeel van Museum Jan Cunen en de gemeente Oss.

stadsarchief oss

Stadsarchief Oss
Peperstraat 12, 5341 CZ Oss
T 0412 - 629101
E stadsarchief@oss.nl
www.stadsarchieffoss.nl

Meer weten over de lokale historie?
Kijk ook eens op www.ossecanon.nl en www.collectieonline.nl

Op zoek naar de perfecte leverancier voor al uw zakelijke drukwerk?

Stop met zoeken.

Bij ons bent u aan het juiste adres!

Zelfs met een eigen ontwerpstudio voor al uw ontwerpen.

Schaafdries 12 • 5371 NJ Ravenstein • T. 0486 - 41 43 33
info@drukkerijravenstein.nl • www.drukkerijravenstein.nl